

ענת סרניטס, העולם הזה

דוב שילונסקי:

„אני ממליץ לכל יהודי לבקר בפולין!“

מחקר שנערך במעבדת-השינה של הטכניון מגיע למס- קנה מרחיקת-לכת, כי מוטב לניצולי-השואה שידחיקו את זיכרונותיהם. מסקנות המחקר עומדות בסתירה להנחות המקובלות, שלפיהן ככל שמרבים לדבר על הנושא, כך משחררים הניצולים יותר ויותר לחצים. שאלתי את יו"ר-הכנסת, דוב שילונסקי, שחווה את ה- שואה על בשרו, האם מקובלת עליו הקביעה שמוטב ל- שכוח ולא לזכור.

בריוק להיפך! במיסגרת עבודתי אצל קצין-הינדראשי ריכד תי את נושא השואה ואירגנתי הרצאות ליחידות-צה"ל. פניתי למכרים ולידידים, והיו כאלה שאמרו שאינם יכולים להרצות, כי אינם מסוגלים להיפתח. לחצתי עליהם, ושיכנעתי אותם שיהיה להם הרבה יותר קל אחר-כך, ואכן, רבים סיפרו לי שהחשיפה הקלה עליהם.

● אתה מדבר על השואה באופן חופשי?

אצלי בבית מרברים על השואה באופן חופשי, אבל אני מכיר רבים שבמשך שנים לא היו מסוגלים להיחשף ואף לספר לילדי-הם, ובשנים האחרונות נפתחו, וזה הקל עליהם.

● מדובר על תיאוריה, המתבססת על חקר החלום, והטוענת שההרחקה מקלה על ההסתגלות.

עם כל הכבוד לפסיכולוגיה, אני לא מרבר על תיאוריה, אלא מתוך ניסיון.

● אתה דוגל בחשיפה מירבית?

שואה

צריך לספר כמה שיותר. בעליפה, ככתב, באמצעות המירקע. ככל שמספרים יותר, כך יודעים יותר, ואילו היו יודעים על השו- אה יותר, אני מניח שגם היירדה מהארץ היתה קטנה יותר.

● ומה לגבי הנטייה האחרונה לחזור לפולין?

אני עצמי ניצול-שואה שהיה אדם סגור מאוד, ושנהג להתעורר כלילות מחלומות-זוועה. לפני שנה הוא ביקר בפולין. המישפחה חששה שהוא לא יחזור. והוא בכל זאת נסע. ביקר במחנות שבהם הושמדו הוריו, בעיירת-ילדותו, באיזור הגטו שבו חי, וחזר אדם חדש. הוא התחיל לספר, ומאז הוא לא מפסיק.

● מדברייך אפשר להבין שאתה רואה את הנסיעה לפולין כתהליך בריסוי?

אני עצמי ביקרתי פעמיים בפולין. אמרו לי שאני מאווכיסט, אבל ראיתי הרבה אנשים שהנסיעה הקלה עליהם. כל נער יהודי שחזר מפולין הופך ליהודי טוב יותר ולציוני טוב יותר. אני ממליץ לכל יהודי לבקר בפולין.

● מה דעתך על הגילויים האחרונים? שימוש ברקמות של קורבנות באוניברסיטות בגרמניה וס- יעו של חברות גרמניות למופעלים לייצור נשק כימי בלבוב?

מעולם לא קיבלתי את הגירסה שיש גרמניה אחרת. (אורית זרובבל)

אלי זסוק, העולם הזה

רות שיטריט:

„העט המשיך במקום שהשכל אותח לו לעצור!“

רותי שיטריט, אשתו של ח"כ מאיר שיטריט, יחצנית, מורה בעבר, המעידה על עצמה שהיא חסידת הבאבא ברוד, לא דוותה נחת, בלשון המעטה, מהדיכוטומיה של גידעון סאמט, שחילק, במאמר שהתפרסם בשבוע שעבר ב„הארץ“, את העולם לשני סוגים: מי שאמונים על „ימי ציקלג“ לס' יזהר ומי שאמונים בבאבא ברוד. על מה יצא קיצפך, שאלתי את רותי שיטריט.

יצא מדבריו של סאמט שמי שמשטטח על קבר הבאבא סאלי אינו מסוגל להשתרע בכורסתו ולקרוא את ימי ציקלג. אני מת- נגדת להבחנה. גם מאיפה שאני באה קוראים את ימי ציקלג.

● אבל את בוודאי לא מתכוונת רק ליכולת-הקריי- אה?

אני מאוד מעריכה את כתיבתו של סאמט. הוא אינטלקטואל

עיתונות

אמיתי, אבל כמאמרו ימי ציקלג, ימי הבאבא סאלי הוא עושה הפרדה גסה בין שתי תרבויות. אפילו סאמט חש שלא בנוח מהדברים שכתב, והוא מעיד על השואתו שהיא „פגומה מבוכנים אחדים“.

● אם סאמט עצמו מסייג את דבריו, על מה הכי- עס?

כי העט שלו המשיך במקום שבו שיכלו אותה לו לעצור. סאמט רמו שלא במיקרה היה יצחק שמיר כנתיבות, ואילו שימעון פרס היה בבית-קפה תל-אביבי בחגיגה לס' יזהר. חבל שהוא שכח שזמן קצר לפני הבחירות השתטח פרס על קבר הבאבא סאלי.

● אבל סאמט מייצג את עצמו, ולאורדוויקא את פרס או כל מחנה אחר.

מדובר כאן במשהו מהותי. כמו רבים אחרים הוא שבוי בסטריי- אוטיפים, וכל עוד ייכנעו אנשי השמאל לסטריאוטיפים, הם לא ימצאו מטילות לליבם של אנשי הבאבא סאלי.

● הם מזנשים, לדעתך?

ראי תשדירי-הבחירות, ראי ביקורים של נבחרי המערך במוקד- דים של מאמיני הבאבא סאלי. מה שקורה כאן הוא בחזקת נאה מטיף, אבל לא נאה מקיים. כולנו שואפים ליצור ישראל חדשה, וההפרדה של סאמט בוודאי לא תקרב אותה. (אורית זרובבל)

אלי זסוק, העולם הזה

דן בר-ניב:

„אפשר כבר להירשם לביטוח השתלוח-איברים!“

כל נושא ההשתלות בארץ הוא מעניין ומרתק – עד שזה נוגע לך או לבן-מישפחתך. במיקרה של צורך בהשתלת- כבד, למשל, יש לפניך שתי אפשרויות עיקריות: לתרום את גופך לפיתוח המדע בישראל או להכריז על עצמך כעל שנוצר רישמי, ולהתחיל לאסוף עשרות אלפי דולארים. כל זה עומד להיפסק ממש בימים אלה. חברת הביטוח „דיקלה“, העוסקת בביטוח מחלה ואישמוז, יוצאת בתוכ- נית-ביטוח חדשה הנקראת „שתיל“. דיברתי עם דן בר- ניב, מנכ"ל החברה, וביקשתי לדעת מה בדיוק מבטחים ב„שתיל“.

שלושה נושאים עיקריים מרכיבים את שתי- השתלות כחול- של כליות, לב, לבדריאה וכבר – עד גבול אחריות של 100 אלף דולר, טיפולים כימותראפיים לאדם שנשקפת סכנה לחייו, ושאר נו מסוגל לקבל בארץ את הטיפול – עד גבול אחריות של 30 אלף דולר, וכן ניתוחים מיוחדים, שלא ניתן לבצע בארץ – עד 30 אלף דולר.

● מי יחליט אם ניתן לבצע את הניתוח או ההשי- תלה בארץ או רק בחו"ל?

ועדת-משיח, שהיא הוועדה הקובעת בעניין זה. עם אישור של ועדת-משיח, יקבל החולה את הכסף ויסע.

● האם 100 אלף דולר מספיקים להשתלה וכל מה שנלווה אליה?

באירופה זה מכסה הכל – הוצאות-טיסה של החולה ושל

רפואה

המלווה, זמך-המתנה לניתוח, ביצוע הניתוח וכל הוצאות הרפר- איות, שהייה נוספת כחול וחזרה הביתה. בארצות-הברית יש מחירים שונים, וקשה לקבוע עלות אחידה.

● מי רשאי להיות מבוטח ב„שתיל“?

אדם שברגע ההרשמה אינו זקוק לניתוח השתלה.

● ואם הוא לא זקוק להשתלה, אבל אינו אדם בריא?

גם אם אדם הוא חולה-לב כבר 10 שנים, אבל אינו זקוק להשתלה עכשיו, הוא רשאי להירשם לתוכנית.

● מה היא הפרמיה? כמה ישלם המבוטח?

הביטוח יעמוד על חמישה שקלים לחודש למישפחה.

● מה?

מה שאת שומעת. חמישה שקלים, ולא חשוב כמה גדולה המישפחה. כלומר 60 שקל לשנה לכל המישפחה.

● למה בליכך בזול?

ערכנו תחשיבים, והם הראו שזה מחיר סביר. הצפי שלנו הוא שמאות אלפי מישפחות יצטרפו לתוכנית, כבר במכה הראשונה.

● מתי אפשר להתחיל להירשם?

כבר בסוף החודש הזה. (דניאלה שפי)